

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Навчально - науковий інститут бізнесу і менеджменту

Кафедра організації виробництва, бізнесу та менеджменту

ЗОЗУЛЯ Дарія Олегівна

УДК 338.432

**Реферат
кваліфікаційної (магістерської) роботи**

**УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПРОДУКЦІЇ
АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПРИ
ВИРОЩУВАННІ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ**

*спеціальності 073 «Менеджмент»
(освітньо-професійна програма «Менеджмент і адміністрування»)*

Харків – 2019

Кваліфікаційна (магістерська) робота є рукописом.

Робота виконана в Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

кандидат економічних наук,
доцент,

**Подольська Ольга
Василівна,**

Харківський національний
технічний університет
сільського господарства імені
Петра Василенка,
доцент кафедри організації
виробництва, бізнесу та
менеджменту.

Захист відбудеться на засіданні екзаменаційної комісії у ХНТУСГ за адресою: 61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44, ауд. 105

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність теми. Зерновий сектор України є стратегічною галуззю економіки держави, що визначає обсяги, пропозиції та вартість основних видів продовольства для населення країни, зокрема продуктів переробки зерна і продукції тваринництва, формує істотну частку доходів сільськогосподарських виробників, визначає стан і тенденції розвитку сільських територій, формує валютні доходи держави за рахунок експорту. Зернова галузь є базою та джерелом сталого розвитку більшості галузей агропромислового комплексу та основою аграрного експорту.

Разом з тим, подальший розвиток галузі вимагає ґрунтовної економічної оцінки, перегляду цілого ряду позицій щодо технічно-технологічних, організаційно-економічних та ринкових умов функціонування всього комплексу.

Матеріально-технічне забезпечення зерновиробництва та ефективність праці не відповідають світовим стандартам і потребам галузі. Відсутність достатніх фінансових ресурсів стримує впровадження новітніх технологій, використання високоякісного насіння, обмежує застосування інших матеріально-технічних ресурсів. Виробництво зерна стає все більш залежним від впливів погодних факторів.

Нераціональне використання земельних ресурсів і низька культура землеробства призводить до виснаження і деградації ґрунтів, зменшення вмісту в них гумусу та поживних речовин. Недостатніми є якість трудових ресурсів та стан науково-дорадчого супроводження зерновиробництва.

Метою досліджень дипломної роботи є удосконалення організаційної і управлінської структури підприємства, на сам перед цеху рослинництва, підвищення урожайності озимої пшениці шляхом застосування більш ефективної технології її вирощування, застосування досконалішої техніки та насіння сортів менш вибагливих до зовнішніх умов, зменшення втрат врожаю при її збиранні, вивчення сучасного стану та визначення напрямків перспективного розвитку виробництва озимої пшениці.

Завдання, які необхідно вирішити, на основі поставленої мети:

— дана оцінка і визначені тенденції сучасного стану виробництва озимої пшениці;

— запропоновані заходи для здійснення виробництва озимої пшениці більш ефективними;

— вивчені, узагальнені й систематизовані дослідження інших авторів, що стосуються управління конкурентоспроможністю аграрного виробництва;

Об'єктом дослідження є процес удосконалення виробництва озимої пшениці а саме підвищення її урожайності та удосконалення технології виробництва.

Предметом дослідження є дослідження в даній роботі є методи планування і удосконалення виробництва озимої пшениці.

Методика дослідження включає систему теоретичною і методологічною основою дослідження була діалектична теорія пізнання і системний підхід до вивчення економічних явищ, і процесів, теоретичні положення вітчизняних та зарубіжних вчених з теми випускної роботи. Для реалізації дослідження були використані абстрактно - логічний (теоретичне узагальнення та формування висновків), монографічний (вивчення форм організаційної

структури), соціологічний (анкетування керівників досліджуваного господарюючого суб'єкта), метод системного аналізу, аналіз розвитку операційної системи досліджуваного суб'єкта, розрахунково - конструктивний та порівняння, кореляційного аналізу, графічний та інші загально прийняті статистичні методи. Достовірність результатів, висновків і пропозицій підтверджується розрахунками, застосуванням значного фактичного матеріалу.

Інформаційною базою досліджень були річні звіти досліджуваного підприємства, нормативні акти України, матеріали Державної служби статистики України, спеціальна економіки література, довідково-інформаційні матеріали, літературні джерела з агробізнесу, менеджменту в сільському господарстві, матеріали періодичних видань, результати власних спостережень.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні шляхів управління підприємницькою діяльністю фермерського господарства в галузі рослинництва. А саме:

- розроблено заходи, спрямовані на вдосконалення процесу управління, а саме, удосконалення організаційної структури та структури управління;

- запропоновані заходи для здійснення виробництва озимої пшениці що є більш ефективними

- запропоновані підходи щодо удосконалення управління конкурентоспроможністю продукції аграрного підприємства при вирощуванні озимої пшениці

Практичне значення одержаних результатів. Магістерська робота виконана на замовлення досліджуваного підприємства. Висновки та пропозиції, одержані в процесі дослідження, спрямовані на створення і ефективне функціонування виробничо-комерційної діяльності господарства та на прийняття конкретних

управлінських рішень щодо розробки шляхів впровадження та вдосконалення менеджменту підприємства.

Апобація результатів дослідження. Результати досліджень є основою для формування напрямків управління конкурентоспроможністю продукції аграрного підприємства. Результати досліджень опубліковані у Віснику студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту ХНТУСГ в 2019 році, та в матеріалах II Всеукраїнської конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» м. Полтава, 2019р.

Структура та обсяг роботи. Дипломна магістерська робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій. Загальний обсяг складає 112 сторінок, з них додатків – 9 сторінок, з викладенням 25 таблиць та 6 рисунків і 54 літературних джерел.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

У першому розділі «Науково-теоретичні аспекти економічного стану галузі рослинництва» розглянуто: методичні основи організації виробництва та менеджменту; особливості та сучасний стан галузі рослинництва

в умовах ринкових відносин; досвід зарубіжних країн у вирішенні проблем галузі рослинництва.

У другому розділі «Сучасний рівень організації та менеджменту у досліджуваному підприємстві» розглянуто: організаційно-економічна характеристика підприємства, особливості організації виробництва та аналіз ефективності виробництва озимої пшениці на підприємстві, характеристика існуючої організаційної структури управління та виробничої структури.

У третьому розділі «Шляхи вдосконалення управління конкурентоспроможністю продукції досліджуваного підприємства» розглянуто: перспективні напрями вдосконалення управління конкурентоспроможністю продукції підприємства; шляхи забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах стабілізації його економічного розвитку; підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі підвищення ефективності виробництва озимої пшениці.

ВИСНОВКИ

1. Збільшення виробництва продукції рослинництва високої якості є одним із головних завдань, яке стоїть перед досліджуваним підприємством. Важливе значення для підвищення врожайності і стабільності продукції рослинництва мають інтенсивні технології, які концентрують найновіші досягнення науки і техніки та дають можливість найповніше реалізувати потенційну продуктивність сортів відповідно до особливостей ґрунтово-кліматичних та погодних умов і забезпечують одержання високих врожаїв. Але, враховуючи кризові явища в економіці країни, нестачу на підприємстві мінеральних добрив, засобів захисту рослин, паливно-мастильних матеріалів і технічних засобів важливого значення набуває впровадження енерго- й ресурсозберігаючих технологій, які разом із відносно високою врожайністю могли б забезпечувати економне використання матеріальних ресурсів і були екологічно безпечними для навколишнього середовища.

2. Під час виконання даної роботи на досліджуваному підприємстві було проведене удосконалення організаційної і управлінської структури підприємства, на сам перед цеху рослинництва, підвищення урожайності озимої пшениці шляхом застосування більш ефективної технології її вирощування, застосування досконалішої техніки та насіння сортів менш вибагливих до зовнішніх умов, зменшення втрат врожаю при її збиранні і доведення урожайності до рівня передової бригади. Також в роботі пропонується вирощувати екологічно чисту озиму пшеницю.

3. За результатами проведених розрахунків ми можемо дати оцінку сучасного стану виробництва озимої пшениці на підприємстві: у 2018 році фактичний валовий

збір зернових трохи менший за плановий, а саме: зернових і зернобобових на 4,5% відповідно на 1839 ц і озимої пшениці на 6,5% відповідно на 1558 ц.; підприємство у 2016 році по урожайності перевиконало план по озимій пшениці лише на 0,07 ц/га.

4. Розрахувавши діючу технологічну карту були помічені недоліки у процесі організації виробництва озимої пшениці, тому була запропонована нова більш вигідна технологічна карта. З проведених розрахунків видно, що запропонована технологія вирощування озимої пшениці є економічно ефективною. В запропонованій технології були змінені склад агрегату, за рахунок чого змінилася змінна норма виробітку та витрати палива на одиницю робіт. Це дало змогу збільшити прибуток на 30999,5грн. та рівень рентабельності збільшився на 10,82 %. З цього видно, що собівартість підприємства на вирощування даної культури зменшилась на 88,57 грн./т, а також зменшилась трудомісткість виробництва озимої пшениці на - 0,08 люд.-год/т. Саме це доводить економічну ефективність запропонованої технології виробництва озимої пшениці в порівнянні з вихідною.

5. Одним з найважливіших завдань аналізу виробництва озимої пшениці є підрахунок резервів збільшення обсягів її виробництва. Виявлення резервів збільшення продукції рослинництва здійснюється за наступними напрямками: розширення посівних площ, покращення їх структури і підвищення урожайності культур. Якщо використати ці резерви збільшення виробництва продукції, то отримаємо додатково валової продукції на 339,3 тис. грн. по зерновим та зернобобовим та на 383,2 тис. грн. по озимій пшениці.

6. Під час розробки дипломного проекту були помічені недоліки виробничої, управлінської та організаційної структур підприємства, тому було

запропоноване їх удосконалення – це дасть змогу досліджуваному підприємстві доцільніше використовувати виробничі ресурси, взаємоугодити кожен орган управління з системою функцій прав і відповідальностей, удосконалити на підприємстві процеси планування і поділу праці, її охорони, розумно і тактовно поставити завдання контролю і мотивації працівників.

7. Реалізувати стратегію проникнення на ринок, як головну стратегію підвищення конкурентоспроможності в досліджуваному підприємстві можливо при застосуванні наступних заходів:

- зниження витрат виробництва та збуту за рахунок зниження витрат на 1 ц продукції;

- активізація рекламної діяльності в господарстві;

- переконування споживачів збільшувати купівлю продукції;

- встановлення знижок на придбання великої партії продукції;

- залучення до споживання товару нових споживачів, які раніше використовували товари конкурентів;

- розвиток збутової мережі – проводити маркетингові дослідження по пошуку нових вигідних каналів збуту продукції;

- вихід із неприбуткових сегментів – скоротити найбільш збиткові галузі та направити вивільнені кошти на розвиток зернового виробництва;

- збільшити обсяг продажу продукції переробки зерна.

8. Зростання економічної ефективності виробництва озимої пшениці та в цілому всіх вирощуваних культур передбачає покращення якості продукції при одночасному скороченні витрат на одиницю продукції. Тільки шляхом інтенсивного розвитку господарство має можливість

покращити свої показники. Інтенсифікація досягається шляхом підвищення врожайності культур та продуктивності тварин.

9. Основні заходи для збільшення ефективності виробництва зерна:

- підвищення родючості землі;
- застосування науково обґрунтованих технологічних карт;
- раціональне використання трудових ресурсів;
- використання високоякісного посівного матеріалу;
- внесення в ґрунт високоякісних гербіцидів;
- застосування новітньої техніки;
- своєчасний збір врожаю та правильне зберігання.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

1. Зозуля Д.О. Стратегічні орієнтири аналізу ресурсного потенціалу аграрних підприємств / Д.О. Зозуля, А.В. Саєнко // Вісник студентського наукового товариства навчально-наукового інституту бізнесу і менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства: збірник наукових праць. – Харків:ХНТУСГ, 2019. – Вип. 1. – с. 38-41.

3. Зозуля Д.О., Тимченко Ю.В., Кірік В.М., Стратегія управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств зернового напрямку / Д.О. Зозуля, Ю.В.Тимченко, В.М. Кірік // Матеріали II Всеукраїнської конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» (м. Полтава, 4 грудня 2019р.) – Полтава, 2019.

АНОТАЦІЯ

Зозуля Д.О. «Удосконалення управління конкурентоспроможністю продукції аграрного підприємства при вирощуванні озимої пшениці»

В дипломній магістерській роботі розглянуто теоретичні основи управління конкурентоспроможністю продукції в аграрному підприємстві. Проведено аналіз ефективності використання виробничих ресурсів підприємства, визначено склад і структуру земельних ресурсів, обсяг і структуру валової і товарної продукції, здійснено оцінку забезпеченості основними і оборотними засобами та ефективності виробництва озимої пшениці. Надано пропозиції щодо перспектив розвитку та шляхів підвищення конкурентоспроможності підприємства при вирощуванні озимої пшениці.

Ключові слова: конкурентоспроможність, ефективність, , маркетинг, якість, технологічна карта, фінансовий результат.

SUMMARY

Zozulya D.O. «Improvement of management of competitiveness of products of agrarian enterprise at cultivation of winter wheat»

In the master's thesis the theoretical bases of the competitiveness of production management in the agrarian enterprise are considered. The analysis of the efficiency of the use of industrial resources of the enterprise, the composition and structure of the land resources, the volume and structure of gross and commodity products, the estimation of the availability of basic and circulating means and the efficiency of winter wheat production has been determined. The proposals on the prospects of development and ways of increasing t

Key words: competitiveness, efficiency, marketing,

quality, technological card, financial result.

Комп'ютерний набір і верстка
Д.О. Зозуля

Підп. до друку __.__.2019. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Друк
офсетний.
Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид.арк.0,9. Тираж 10 прим.
Замовлення № __

—

Надруковано в КП «Міська друкарня»
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44
Свідоцтво про державну реєстрацію:
серія ДК № 3613 від 29.10.2009р.